

Κόστος της διαδικασίας - Λετονία

Η παρούσα σελίδα σας παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα νομικά έξοδα στη Λετονία.

Κανονιστικό πλαίσιο σχετικά με τις αμοιβές στον χώρο των νομικών επαγγελματιών

1. Δικαστικοί επιμελητές

Οι αμοιβές για τις υπηρεσίες των πιστοποιημένων δικαστικών επιμελητών (*zvērīnāti tiesu izpildītāji*) ορίζονται βάσει των [καθορισμένων από τον νόμο τιμών](#). Απαγορεύεται να συμφωνηθεί αμοιβή διαφορετική από αυτήν που καθορίζει ο νόμος.

2. Δικηγόροι

Εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες παρέχεται νομική συνδρομή από το κράτος, στη Λετονία δεν προβλέπεται πάγια αμοιβή για τις υπηρεσίες που παρέχουν οι [πιστοποιημένοι δικηγόροι](#) (*zvērīnāti advokāti*) η αμοιβή τους συμφωνείται από κοινού με τον εκάστοτε πελάτη τους.

Βάσει του άρθρου 57 του [νόμου περί δικηγόρων](#) (*Advokatūras likums*), οι πιστοποιημένοι δικηγόροι συνάπτουν έγγραφη συμφωνία με τον πελάτη, στην οποία προβλέπεται ότι ο δικηγόρος θα ενεργεί για τον πελάτη στην υπόθεση, και καθορίζεται η σχετική αμοιβή.

Σε περίπτωση διαφωνίας όταν δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία, το πληρωτέο ποσό της αμοιβής του δικηγόρου μπορεί να οριστεί στο διπλάσιο του ποσού που προβλέπεται από τη νομοθεσία για την κρατική νομική συνδρομή, ενώ άλλα έξοδα μπορούν να καθοριστούν εντός των ορίων που προβλέπονται στην εν λόγω νομοθεσία.

Το άρθρο 12 του [νόμου περί δικηγόρων](#) ορίζει ότι στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο, το κράτος καλύπτει τις αμοιβές των δικηγόρων και άλλες συναφείς δαπάνες. Η νομοθεσία που ρυθμίζει την κρατική νομική συνδρομή (ο [νόμος περί κρατικής νομικής συνδρομής](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) και ο [νόμος περί ποινικής δικονομίας](#) (*Kriminālprocesa likums*)) καθορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες μπορεί να παρασχεθεί νομική συνδρομή, σε αστικές, διοικητικές και ποινικές υποθέσεις, το κόστος της οποίας καταβάλλεται από το κράτος.

Τα έξοδα και οι δαπάνες των παρόχων νομικής συνδρομής καλύπτονται από το κράτος βάσει του [κανονισμού αριθ. 1493 του υπουργικού συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2009, για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της κρατικής νομικής συνδρομής, το καταβαλλόμενο ποσό, τα συναφή έξοδα και τη διαδικασία καταβολής αυτών](#). Ο κανονισμός καθορίζει τις πάγιες αμοιβές (ποσό ή ωριαία τιμή) που καταβάλλει το κράτος στους παρόχους νομικής συνδρομής σύμφωνα με την καθορισμένη διαδικασία. Βλέπε επίσης τις απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Πάγια έξοδα

Πάγια έξοδα στις αστικές διαδικασίες

Πάγια έξοδα των διαδίκων στις αστικές διαδικασίες

Τα πάγια έξοδα των διαδικών περιλαμβάνουν κρατικά τέλη, δικαστικά τέλη και έξοδα τα οποία σχετίζονται με την εκδίκαση της υπόθεσης.

Στάδιο της αστικής δίκης στο οποίο καταβάλλονται τα πάγια έξοδα

Το εισαγωγικό δικόγραφο της δίκης πρέπει να συνοδεύεται από έγγραφα που αποδεικνύουν την καταβολή κρατικών τελών και άλλων δικαστικών εξόδων σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος.

Το τέλος για την εργασία του δικαστηρίου (κρατικό τέλος) και το δικαστικό τέλος καταβάλλονται στο Δημόσιο Ταμείο ως ακολούθως:

- Δικαιούχος: Δημόσιο Ταμείο (*Valsts kase*)
- Αριθμός φορολογικού μητρώου δικαιούχου: 90000050138
- Αριθμός λογαριασμού δικαιούχου: LV55TREL1060190911200
- Τράπεζα δικαιούχου: Δημόσιο Ταμείο (*Valsts kase*)
- Αναγνωριστικός κωδικός τράπεζας: TRELLV22
- Μήνυμα: αναγράφονται τα στοιχεία που προσδιορίζουν την υπόθεση.

Τα τέλη που αφορούν την εξέταση της υπόθεσης πρέπει να καταβάλλονται πριν από την εκδίκασή της.

Τα ποσά που καταβάλλονται σε μάρτυρες και πραγματογνώμονες (για την επιτόπια διεξαγωγή ελέγχων ή εξέταση μαρτύρων), καθώς και τα έξοδα για την επίδοση δικαστικών κλητεύσεων, τη δημοσίευση ανακοινώσεων σε εφημερίδες και την εξασφάλιση της απαίτησης πρέπει να καταβάλλονται από τον διάδικο που υποβάλλει την αίτηση πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης.

Ο διάδικος που υποβάλλει την αίτηση πρέπει να καταβάλλει τα ακόλουθα έξοδα πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης:

- ποσά καταβλητέα σε μάρτυρες και πραγματογνώμονες
- έξοδα που προκύπτουν από την επιτόπια εξέταση μαρτύρων ή διεξαγωγή ελέγχων
- έξοδα επίδοσης και κλήτευσης
- έξοδα σχετικά με τον εντοπισμό του εναγομένου
- έξοδα δημοσίευσης ανακοινώσεων σε εφημερίδες
- έξοδα για την εξασφάλιση απαιτήσεων.

Τα έξοδα σχετικά με την εκδίκαση υποθέσεων ενώπιον των επαρχιακών ή δημοτικών δικαστηρίων (*rajona (pilsētas) tiesa*) ή των περιφερειακών δικαστηρίων (*apgabaltiesa*) πρέπει να καταβάλλονται στον λογαριασμό της Διοίκησης των Δικαστηρίων:

- Δικαιούχος: Διοίκηση των Δικαστηρίων (*Tiesu administrācija*)
- Αριθμός λογαριασμού δικαιούχου: LV51TREL2190458019000
- Αριθμός φορολογικού μητρώου δικαιούχου: 90001672316
- Τράπεζα δικαιούχου: Δημόσιο Ταμείο (*Valsts kase*)
- Αναγνωριστικός κωδικός τράπεζας: TRELLV22
- Λοιπά απαιτούμενα στοιχεία πληρωμής: **21499** (κωδικός κατηγορίας πληρωμής) και άλλες πληροφορίες απαραίτητες για τον προσδιορισμό της υπόθεσης, όπως αριθμός υπόθεσης, όνομα εναγομένου και μνεία του αν ο εναγόμενος είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Πάγια έξοδα στις ποινικές διαδικασίες

Πάγια έξοδα των διαδικών στις ποινικές διαδικασίες

Οι κατηγορούμενοι στις ποινικές διαδικασίες δεν πληρώνουν δικαστικά τέλη. Ο [νόμος περί ποινικής δικονομίας](#) (*Kriminālprocesa likums*) δεν προβλέπει τέλη για τις ποινικές διαδικασίες. Σύμφωνα με την παράγραφο 8 των μεταβατικών διατάξεων του νόμου, οι αστικές απαιτήσεις που συνοδεύουν ποινικές διαδικασίες οι οποίες κινήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου πρέπει να αντιμετωπίζονται πλέον ως απαιτήσεις αποζημίωσης. Εάν ο ενάγων της αστικής δίκης δεν είναι το θύμα ή ο εναγόμενος της αστικής δίκης δεν είναι ο κατηγορούμενος, η αστική απαίτηση πρέπει να εξετάζεται πλέον βάσει του [νόμου περί πολιτικής δικονομίας](#) (*Civilprocesa likums*). Ένα μήνα μετά την έναρξη ισχύος του νόμου, ο υπεύθυνος της διαδικασίας (*procesa virzītājs*) ενημερώνει ανάλογα τους διαδίκους.

Στάδιο της ποινικής δίκης στο οποίο καταβάλλονται τα πάγια έξοδα

Βλέπε την απάντηση ανωτέρω στην ερώτηση σχετικά με τα πάγια έξοδα των διαδίκων στις ποινικές διαδικασίες.

Πάγια έξοδα σε υποθέσεις συνταγματικού δικαίου

Πάγια έξοδα των διαδίκων σε υποθέσεις συνταγματικού δικαίου

Δεν υπάρχουν δικαστικά τέλη σε κανένα στάδιο της εκδίκασης υπόθεσης συνταγματικού δικαίου.

Στάδιο της υπόθεσης συνταγματικού δικαίου στο οποίο καταβάλλονται τα πάγια έξοδα

Δεν υπάρχουν δικαστικά τέλη σε κανένα στάδιο της εκδίκασης υπόθεσης συνταγματικού δικαίου.

Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται εκ των προτέρων από τους δικηγόρους

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των διαδίκων

Βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 2 του [Κώδικα δεοντολογίας των πιστοποιημένων δικηγόρων της Λετονίας](#) (*Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodekss*), οι δικηγόροι οφείλουν να εκφέρουν τη γνώμη τους σχετικά με την υπόθεση του πελάτη με επαγγελματικό και ανοικτό τρόπο και να παρέχουν την κατάλληλη νομική συνδρομή. Επιπλέον, το άρθρο 3 παράγραφος 1 του Κώδικα ορίζει ότι οι δικηγόροι δεν πρέπει να αναλαμβάνουν υποθέσεις για τις οποίες δεν διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα ή υποθέσεις στις οποίες δεν μπορούν να ασκήσουν τα καθήκοντά τους προσηκόντως. Επομένως, προτού συμφωνήσει να αναλάβει μια υπόθεση, ο δικηγόρος πρέπει να ενημερωθεί σχετικά με τις συγκεκριμένες περιστάσεις και να εκφέρει τη γνώμη του. Ο [νόμος περί δικηγόρων](#) επιβάλλει επίσης υποχρεώσεις στους πιστοποιημένους δικηγόρους: για παράδειγμα, οφείλουν να χρησιμοποιούν κάθε μέσο και μέθοδο που προβλέπεται στον νόμο για την υπεράσπιση και την εκπροσώπηση των δικαιωμάτων και των έννομων συμφερόντων του προσώπου που ζητά νομική συνδρομή.

Πληροφορίες για τα δικαστικά έξοδα

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες σχετικά με τα δικαστικά έξοδα στη Λετονία;

Μπορείτε να βρείτε πληροφορίες σχετικά με τα δικαστικά έξοδα στους νόμους και στους κανονισμούς που εκδίδει το υπουργικό συμβούλιο και δημοσιεύονται στο διαδίκτυο και σε ενημερωτικά φυλλάδια που διατίθενται στα δικαστήρια.

Σε ποιες γλώσσες μπορώ να βρω πληροφορίες σχετικά με τα δικαστικά έξοδα στη Λετονία;

Πληροφορίες σχετικά με τα δικαστικά έξοδα που πρέπει να καταβάλλονται με την υποβολή του εισαγωγικού εγγράφου της δίκης (χωρίς αναφορά σε συγκεκριμένα ποσά) είναι διαθέσιμες σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ στον δικτυακό τόπο του [Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις](#) (βλέπε ενότητα «Προσφυγή στα δικαστήρια»).

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες σχετικά με τη διαμεσολάβηση;

Πληροφορίες σχετικά με τη διαμεσολάβηση είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο [Mediācija.lv](#).

Πού μπορώ να βρω πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τα έξοδα;

Δικτυακός τόπος πληροφόρησης σχετικά με τα έξοδα

Πληροφορίες σχετικά με τα έξοδα είναι διαθέσιμες στην [πύλη των εθνικών δικαστηρίων της Λετονίας](#).

Υπάρχει επίσης ο επίσημος δικτυακός τόπος του [Υπουργείου Δικαιοσύνης](#), μέσω του οποίου δίνεται πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με δικαστήρια, δικαστικές διαδικασίες, αποφάσεις διοικητικών και άλλων δικαστηρίων, καθώς και σε διάφορες άλλες πληροφορίες.

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες για τη μέση χρονική διάρκεια των διαφόρων διαδικασιών;

Πληροφορίες σχετικά με τη διάρκεια των διαδικασιών περιέχονται σε στατιστικές εκθέσεις για το έργο των δικαστηρίων, οι οποίες είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο του [Συστήματος Δικαστικών Πληροφοριών](#) (*Tiesu informācijas sistēma*).

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες για το μέσο συνολικό κόστος συγκεκριμένης διαδικασίας;

Δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα σχετικά με το μέσο συνολικό κόστος συγκεκριμένης διαδικασίας.

Φόρος προστιθέμενης αξίας

Πού μπορώ να βρω τις σχετικές πληροφορίες;

Τα κρατικά τέλη και τα δικαστικά τέλη απαλλάσσονται του ΦΠΑ.

Ποιος είναι ο ισχύων συντελεστής ΦΠΑ;

Τα κρατικά τέλη και τα δικαστικά τέλη απαλλάσσονται του ΦΠΑ.

Νομική συνδρομή

Ισχύον όριο εισοδήματος σε αστικές υποθέσεις

Βάσει του [Νόμου περί κρατικής νομικής συνδρομής](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*), το κράτος παρέχει **νομική συνδρομή** σε **πρόσωπα** τα οποία:

- έχουν αναγνωριστεί ως πένητες ή ως πρόσωπα που αντιμετωπίζουν υλικές δυσκολίες, σύμφωνα με τις σχετικές διαδικασίες που προβλέπονται στον νόμο
- περιέρχονται αιφνίδια σε καταστάσεις και υλικές περιστάσεις που τους εμποδίζουν να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους (π. χ. θεομηνία, ανωτέρα βία ή περιστάσεις που εκφεύγουν του ελέγχου τους)
- εξαρτώνται πλήρως από το κράτος ή τις αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Στις περιπτώσεις στις οποίες η προσωπική κατάσταση, οι υλικές περιστάσεις ή το επίπεδο εισοδήματος ενός προσώπου δεν του επιτρέπουν να εξασφαλίσει την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του, παρέχεται επίσης κρατική **νομική συνδρομή** σε **πρόσωπα** τα οποία:

- δικαιούνται νομικής συνδρομής εκ μέρους της Δημοκρατίας της Λετονίας σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας
- σε περιπτώσεις διασυνοριακών διαφορών, διαμένουν συνήθως ή κατοικούν σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κρατική νομική συνδρομή παρέχεται επίσης σε **διοικητικές υποθέσεις** (προσφυγές κατά αποφάσεων σε αιτήσεις ασύλου, αποφάσεων αμφισβητούμενων εντολών επαναπατρισμού και αποφάσεων επανεξέτασης εντολών υποχρεωτικής απέλασης).

Οι αιτήσεις νομικής συνδρομής εξετάζονται από τη [Διοίκηση Νομικής Συνδρομής](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*), η οποία αποφασίζει τη χορήγηση ή την άρνηση χορήγησης νομικής συνδρομής και ενημερώνει ανάλογα τον αιτούντα.

Εφαρμοστέο εισοδηματικό όριο στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης για κατηγορούμενους

Βάσει των άρθρων 17 έως 19 του [νόμου περί κρατικής νομικής συνδρομής](#), τα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα υπεράσπισης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας μπορούν να υποβάλουν αίτηση νομικής συνδρομής οποτεδήποτε προτού τεθεί σε ισχύ η οριστική δικαστική απόφαση. Στις ποινικές διαδικασίες, η νομική συνδρομή προβλέπει συμβουλευτικές υπηρεσίες, συνδρομή για την κατάρτιση διαδικαστικών εγγράφων και εκπροσώπηση στις προδικαστικές διαδικασίες και ενώπιον του δικαστηρίου. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι οποίες προβλέπονται στον [νόμο περί ποινικής δικονομίας](#), το κράτος διορίζει δικηγόρο ο οποίος εκπροσωπεί τον κατηγορούμενο.

Βάσει του άρθρου 20 του [νόμου περί ποινικής δικονομίας](#), κάθε πρόσωπο ύποπτο ή κατηγορούμενο για τη διάπραξη εγκλήματος δικαιούται να υπερασπιστεί τον εαυτό του, δηλαδή δικαιούται να γνωρίζει για ποιο έγκλημα είναι ύποπτος ή κατηγορούμενος, καθώς και να επιλέξει τον τρόπο διεξαγωγής της υπεράσπισής του. Τα εν λόγω πρόσωπα μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα αυτό ενεργώντας για ίδιο λογαριασμό ή διορίζοντας πρόσωπο της επιλογής τους για να τα εκπροσωπήσει. Το πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό τους μπορεί να είναι πιστοποιημένος δικηγόρος. Ο νόμος προσδιορίζει ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες η εκπροσώπηση από πιστοποιημένο δικηγόρο είναι υποχρεωτική. Εάν ο κατηγορούμενος δεν διαθέτει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να προσλάβει πιστοποιημένο δικηγόρο και δεν επιτύχει συμφωνία με δικηγόρο ο οποίος είναι διατεθειμένος να αναλάβει την υπόθεσή του, το κράτος μεριμνά για την εκπροσώπηση του διατάσσοντας την πληρωμή των εξόδων υπεράσπισης από κρατικά κονδύλια και καθορίζοντας ποιο μερίδιο από το σχετικό ποσό πρέπει, ενδεχομένως, να καταβάλει ο κατηγορούμενος.

Βάσει του άρθρου 80 του [νόμου περί ποινικής δικονομίας](#), ο κατηγορούμενος ή άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του μπορεί να συνάψει συμφωνία με δικηγόρο. Ο υπεύθυνος της διαδικασίας (*procesa virzītājs*) δεν μπορεί να συνάψει τέτοια συμφωνία ούτε να προσλάβει συγκεκριμένο δικηγόρο, αλλά πρέπει να παράσχει στον κατηγορούμενο τις αναγκαίες πληροφορίες καθώς και τη δυνατότητα να επικοινωνήσει με δικηγόρο. Εάν ο κατηγορούμενος δεν έχει συνάψει συμφωνία σε υπόθεση στην οποία η εκπροσώπηση από δικηγόρο είναι υποχρεωτική ή σε άλλες περιπτώσεις στις οποίες ο κατηγορούμενος επιθυμεί να εκπροσωπηθεί, ο υπεύθυνος της διαδικασίας ζητεί από τον ανώτερο πιστοποιημένο δικηγόρο να ορίσει συνήγορο υπεράσπισης. Εντός τριών εργάσιμων ημερών από την παραλαβή του αιτήματος του υπευθύνου της διαδικασίας, ο ανώτερος πιστοποιημένος δικηγόρος οφείλει να γνωστοποιήσει στον υπεύθυνο της διαδικασίας το όνομα του δικηγόρου που θα παρασταθεί.

Το άρθρο 81 του [νόμου περί ποινικής δικονομίας](#), το οποίο ρυθμίζει ειδικά στάδια της διαδικασίας, ορίζει επιπλέον ότι, εάν δεν υπάρχει συμφωνία σχετικά με την υπεράσπιση ή εάν ο προσληφθείς δικηγόρος δεν είναι σε θέση να παραστεί στα στάδια της διαδικασίας, ο υπεύθυνος της διαδικασίας οφείλει να προσλάβει δικηγόρο ο οποίος θα αναλάβει την υπεράσπιση στα επιμέρους στάδια της διαδικασίας (τυχόν ανακρίσεις οι οποίες αφορούν τον κατηγορούμενο) από τον κατάλογο εφεδρικών δικηγόρων που καταρτίζει ο ανώτερος δικηγόρος της δικαστικής περιφέρειας του δικαστηρίου.

Εξάλλου, βάσει του άρθρου 84 παράγραφος 2 του [νόμου περί ποινικής δικονομίας](#), εάν ένα πρόσωπο δεν έχει συνάψει συμφωνία για την υπεράσπισή του, το ποσό και η διαδικασία πληρωμής της αμοιβής και των εξόδων για τις υπηρεσίες του δικηγόρου που παρέχει κρατική νομική συνδρομή καθορίζονται από το υπουργικό συμβούλιο (βλέπε [νόμο αριθ. 1493 του υπουργικού συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2009, για τη θέσπιση των κανόνων σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της κρατικής νομικής συνδρομής, το καταβαλλόμενο ποσό, τα συναφή έξοδα και τη διαδικασία καταβολής αυτών](#)).

Εφαρμοστέο εισοδηματικό όριο στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης για τα θύματα

Στις ποινικές διαδικασίες, τα θύματα μπορούν να τύχουν κρατικής νομικής συνδρομής, δηλαδή να εκπροσωπηθούν από δικηγόρο, ο οποίος διορίζεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον [νόμο περί ποινικής δικονομίας](#) και στις περιπτώσεις που προβλέπονται σε αυτόν.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 104 παράγραφος 5 του [νόμου περί ποινικής δικονομίας](#), ο υπεύθυνος της ποινικής διαδικασίας μπορεί να αποφασίσει τον διορισμό δικηγόρου για την εκπροσώπηση ανηλίκου στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- εάν η προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων του ανηλίκου παρεμποδίζεται ή δεν εξασφαλίζεται με οποιονδήποτε τρόπο
- εάν υποβληθεί αιτιολογημένο αίτημα από εκπρόσωπο της οικογένειας του ανηλίκου (μητέρα, πατέρα ή επίτροπο, παππού ή γιαγιά, ενήλικο αδελφό ή ενήλικη αδελφή) με τον οποίο ζει ο ανήλικος και ο οποίος φροντίζει τον ανήλικο ή από εκπρόσωπο οργανισμού προστασίας των δικαιωμάτων των παιδιών ή εκπρόσωπο οποιασδήποτε μη κυβερνητικής οργάνωσης προστασίας των δικαιωμάτων των παιδιών.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εάν δεν είναι δυνατόν να διασφαλισθεί με άλλον τρόπο σε ποινική διαδικασία η προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων θύματος που είναι πένης ή αντιμετωπίζει υλικές δυσκολίες, ο υπεύθυνος της διαδικασίας μπορεί να αποφασίσει τον διορισμό δικηγόρου για την εκπροσώπηση του συγκεκριμένου προσώπου. Στις περιπτώσεις αυτές, η αμοιβή του δικηγόρου και η διαδικασία πληρωμής καθορίζονται από το υπουργικό συμβούλιο (βλέπε [νόμο αριθ. 1493 του υπουργικού συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2009, για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της κρατικής νομικής συνδρομής, το καταβαλλόμενο ποσό, τα συναφή έξοδα και τη διαδικασία καταβολής αυτών](#)).

Το κράτος παρέχει τότε νομική συνδρομή στο πρόσωπο που αναγνωρίζεται ως θύμα (βοήθεια για την κατάρτιση διαδικαστικών εγγράφων και εκπροσώπηση στην προδικαστική διαδικασία και ενώπιον του δικαστηρίου).

Άλλες προϋποθέσεις χορήγησης νομικής συνδρομής στα θύματα

Βλέπε πληροφορίες ανωτέρω σχετικά με το όριο εισοδήματος για τα θύματα στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης.

Άλλες προϋποθέσεις χορήγησης νομικής συνδρομής στους κατηγορουμένους

Βλέπε πληροφορίες ανωτέρω σχετικά με το όριο εισοδήματος για τους κατηγορουμένους στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης.

Δωρεάν δικαστικές διαδικασίες

Τα ακόλουθα πρόσωπα απαλλάσσονται από την καταβολή δικαστικών εξόδων:

- ενάγοντες σε αγωγές εργαζομένων για την καταβολή αμοιβής για εργασία και άλλες αγωγές που απορρέουν από έννομες σχέσεις απασχόλησης ή σχετίζονται με αυτές
- ενάγοντες σε αγωγές που προκύπτουν από συμβάσεις έργου, εάν ο εναγόμενος είναι πρόσωπο που εκτίει ποινή φυλάκισης
- ενάγοντες σε αγωγές που απορρέουν από προσωπική βλάβη που συνεπάγεται ακρωτηριασμό ή άλλη βλάβη της υγείας ή θάνατο
- ενάγοντες σε αγωγές για την καταβολή ποσών διατροφής σε τέκνο ή γονέα και αγωγές καθορισμού πατρότητας, εάν η αγωγή ασκείται μαζί με αγωγή για την καταβολή διατροφής σε τέκνο
- αιτούντες σε υποθέσεις που αφορούν αναγνώριση, ή αναγνώριση και εκτέλεση, αλλοδαπής απόφασης για την καταβολή ποσών διατροφής σε τέκνο ή γονέα

- ενάγοντες σε αγωγές για την αποζημίωση υλικής ζημίας και ηθικής βλάβης που απορρέουν από αξιόποινες πράξεις
- εισαγγελείς, φορείς του κράτους ή της τοπικής αυτοδιοίκησης και πρόσωπα που δικαιούνται από τον νόμο να υπερασπίζονται στο δικαστήριο τα δικαιώματα και τα συμφέροντα άλλων προσώπων που προστατεύονται από τον νόμο
- αιτούντες σε υποθέσεις που αφορούν την έκδοση απόφασης με την οποία αναγνωρίζεται η έλλειψη δικαιοπρακτικής ικανότητας προσώπου ή διορίζεται επίτροπος
- αιτούντες σε υποθέσεις που αφορούν τον διορισμό επιτρόπου ενός προσώπου λόγω ακόλαστου ή άσωτου βίου ή υπερβολικής κατανάλωσης οινοπνεύματος ή ναρκωτικών
- εναγόμενοι σε υποθέσεις που αφορούν τη μείωση της διατροφής που επιδίκασε δικαστήριο σε τέκνο ή γονέα και τη μείωση των ποσών διατροφής που επιδίκασε το δικαστήριο σε αγωγές που απορρέουν από προσωπική βλάβη που συνεπάγεται ακρωτηριασμό ή άλλη βλάβη της υγείας ή θάνατο
- αιτούντες σε περίπτωση παράνομης μεταφοράς παιδιού εκτός συνόρων ή παράνομης κράτησης παιδιού
- διαχειριστές σε αγωγές οι οποίες ασκούνται προς όφελος φυσικού ή νομικού προσώπου που αναγνωρίζεται ως αφερέγγυο και διαχειριστές οι οποίοι υποβάλλουν αιτήσεις αναγνώρισης της αφερεγγυότητας νομικών προσώπων υπό τις περιστάσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του [άρθρου 51 του νόμου περί αφερεγγυότητας \(Maksātnespējas likums\)](#)
- δικαστικά αναγνωρισμένοι πιστωτές σε υποθέσεις εκτέλεσης οι οποίες αφορούν την ανάκτηση πληρωμών σε σχέση με κρατικά έσοδα
- δικαστικά αναγνωρισμένοι πιστωτές σε υποθέσεις εκτέλεσης στις οποίες η ανάκτηση πρόκειται να πραγματοποιηθεί βάσει ενιαίου εγγράφου το οποίο επιτρέπει την εκτέλεση της απαίτησης σε κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση
- φορολογικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ειδικών φόρων κατανάλωσης, στο πλαίσιο αιτήσεων αναγνώρισης της αφερεγγυότητας νομικού προσώπου
- η Υπηρεσία Ιθαγένειας και Μετανάστευσης (*Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde*), σε υποθέσεις αφαίρεσης της λετονικής ιθαγένειας
- ο κρατικός οργανισμός κοινωνικών ασφαλίσεων (*Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra*) σε υποθέσεις οι οποίες αφορούν την ανάκτηση οικονομικών πόρων για τον κρατικό προϋπολογισμό σε σχέση με υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης ή αχρεωστήτως καταβληθέντα κρατικά κοινωνικά επιδόματα και παρασχεθείσες υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης ή καταβολή κρατικών κοινωνικών επιδομάτων σε σχέση με τροχαία ατυχήματα.

Οι διάδικοι ενδέχεται επίσης να **απαλλαγούν από την καταβολή των δικαστικών εξόδων** στο κράτος και σε άλλες περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο. Το δικαστήριο ή ο δικαστής, αφού εξετάσει την οικονομική κατάσταση φυσικού προσώπου, μπορεί να το απαλλάξει εν όλω ή εν μέρει από την καταβολή των δικαστικών εξόδων στο δημόσιο ταμείο, να αναβάλει την καταβολή των απαιτούμενων δικαστικών εξόδων στο δημόσιο ταμείο ή να διατάξει την καταβολή τους σε δόσεις.

Σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να καταβάλει ο ηττηθείς διάδικος τα έξοδα του διαδίκου που κέρδισε τη δίκη;

Ο διάδικος υπέρ του οποίου εκδίδεται η απόφαση μπορεί να ανακτήσει από τον αντίδικό του το σύνολο των δικαστικών εξόδων που πραγματοποίησε. Εάν η αγωγή γίνει εν μέρει δεκτή, τα έξοδα μπορούν να ανακτηθούν αναλογικά προς τον βαθμό στον οποίο η απαίτηση έγινε δεκτή από το δικαστήριο. Τα έξοδα του εναγομένου επιστρέφονται αναλογικά προς το μέρος της απαίτησης που απορρίφθηκε στην αγωγή. Εάν η απόφαση εκδοθεί ερήμην, τα κρατικά τέλη για το εισαγωγικό δικόγραφο επανάλιψης της δίκης και εκ νέου εκδίκασης της υπόθεσης δεν επιστρέφονται.

Εάν η αγωγή του εναγομένου έγινε δεκτή εν όλω ή εν μέρει, ο εναγόμενος θα υποχρεωθεί να αποζημιώσει, στον βαθμό που προβλέπεται από τον νόμο, τα έξοδα που πραγματοποίησε ο ενάγων για την άσκηση της αγωγής, όπως δικηγορικές αμοιβές, έξοδα παράστασης στο δικαστήριο ή έξοδα σχετικά με τη διεξαγωγή των αποδείξεων. Εάν η αγωγή απορριφθεί, το δικαστήριο θα διατάξει τον ενάγοντα να αποζημιώσει τα έξοδα που πραγματοποίησε ο εναγόμενος για να αμυνθεί κατά της αγωγής.

Αμοιβές πραγματογνωμόνων

Τα έξοδα των πραγματογνωμόνων πρέπει να καταβάλλονται, πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης, από τον διάδικο που ζήτησε τις υπηρεσίες του πραγματογνώμονα. Διάδικος ο οποίος απαλλάσσεται από δικαστικά έξοδα δεν καταβάλλει έξοδα πραγματογνώμονα. Σε μια τέτοια περίπτωση, οι αμοιβές για τις υπηρεσίες των πραγματογνωμόνων (εκτός των κρατικών πραγματογνωμόνων εγκληματολόγων) καταβάλλονται από τη Διοίκηση των Δικαστηρίων.

Αμοιβές μεταφραστών και διερμηνέων

Εάν οι διάδικοι σε μια υπόθεση δεν γνωρίζουν τη γλώσσα της διαδικασίας, και δεν εκπροσωπούν νομικά πρόσωπα, το δικαστήριο πρέπει να διασφαλίσει ότι λαμβάνουν γνώση των εγγράφων της υπόθεσης και συμμετέχουν στη διαδικασία με τη βοήθεια διερμηνέα.

Σχετικά έγγραφα <fileDownload.do?id=a7fa29ee-bd42-4c7e-a698-c029a85fd1a5>

Έκθεση της Λεττονίας σχετικά με τη Μελέτη για τη διαφάνεια των δαπανών

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 07/06/2019